VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Vuoden 2022 talousarvioesitys

RRF-rahoituksen kokonaisuus

Valtiovarainvaliokunta 9.11.2021
Finanssineuvos Laura Vartia, valtiovarainministeriö

Kestävän kasvun ohjelma - seuraavat askeleet

- Komissio antoi arvion Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelmasta (RRP) ja ehdotuksen implementointipäätökseksi 4.10.
- Neuvosto hyväksyi toimeenpanopäätöksen lokakuun lopussa
- Komissio suorittaa Suomelle 13 prosentin ennakkomaksun (noin 270 milj. euroa)
- Maksatuksia haetaan tavoitteiden ja välitavoitteiden saavuttamisen perusteella kerran tai kahdesti vuodessa komissiolle tehtävällä maksupyynnöllä
  - Komissio antaa alustavan arvion talous- ja rahoituskomitealle
  - Jos yksi tai useampi jäsenvaltio katsoo, että tavoitteita ei ole saavutettu, ne voivat pyytää asian käsittelemistä Eurooppa-neuvostossa

Kestävän kasvun ohjelma – TAE2022

- Jo vuoden 2021 kolmannessa lisätalousarviossa huomioitiin 238 milj. euron edestä elpymis- ja palautumissuunnitelman mukaisia investointeja (määrärahat ja valtuudet yhteensä).
- Suurin osa rahoituksesta kohdistuu vuosille 2022-2023 (päätökset talousarvioissa), hankkeet voivat jatkua 2026 asti.
- Talousarvioesityksessä 2022 ehdotetaan 1,2 mrd. euron kohdennuksia (määrärahat ja valtuudet yhteensä) elpymis- ja palautumissuunnitelman toimeenpanemiseksi.
- Vuodelle 2022 kohdistuvia määrärahalisäyksiä olisi n. 636 milj. euroa.
- Vuoden 2022 arvio maksatuksista 355 milj. euroa on huomioitu tuloarvioissa.

Elpymis- ja palautumissuunnitelman kokonaisuuden jakautuminen vuoden 2022 talousarvioesityksen osalta pilareittain (milj. euroa)

Pilari	TAE 2022 esitys (määräraha ja valtuus yhteensä)	, josta vuoden 2022 määrärahavaikutus
1 Vihreä siirtymä tukee talouden rakennemuutosta ja hiilineutraalia hyvinvointiyhteiskuntaa	645	234
2 Digitalisaation ja datatalouden avulla vahvistetaan tuottavuutta ja tuodaan palvelut kaikkien saataville	61	44
3 Työllisyysasteen ja osaamistason nostaminen kestävän kasvun vauhdittamiseksi	350	234
4 Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen saatavuuden vahvistaminen ja kustannusvaikuttavuuden lisääminen	125	125
Yhteensä	1 181	636

Kestävän kasvun ohjelma – Suomen enimmäissaanto

- Komissio on arvioinut Suomen enimmäissaannoksi on 2,1 mrd. euroa nykyhinnoin, mutta saantoon liittyy epävarmuutta, koska se perustuu osin ennusteeseen (komission syysennuste 2020)
- Lopullinen saanto varmistuu kesällä 2022
- Kestävän kasvun ministerityöryhmän linjauksen mukaan v. 2021—2022 voidaan budjetoida se osuus Suomen enimmäissaannosta, joka perustuu jo toteutuneisiin tilastotietoihin (1,66 mrd. euroa nykyhinnoin).
- Lisäksi mikäli Suomen enimmäissaanto alenisi, alennetaan pääsääntöisesti kaikkia ohjelman pilareita samassa suhteessa varmistaen, että vihreän siirtymän ja digitalisaation osuudet saavutetaan.

Vaikuttavuus

- Komissio on arvioinut, että koko elpymisvälineen (NGEU) ansiosta Suomen BKT:n taso olisi 0,4–0,6 % korkeammalla tasolla vuonna 2026, mukaan lukien läikkymisvaikutukset (*spill-overs*) eli koko EU-alueella tapahtuvan välineestä tehtävän elvytyksen vaikutus.
- Suomi arvioi suunnitelmassaan, että RRF-rahoituksen seurauksena vuonna 2023 BKT olisi 0,2 % korkeammalla tasolla ilman läikkymisvaikutuksia ja 0,5 % korkeammalla läikkymisvaikutusten kanssa. BKT:n taso olisi ilman läikkymisvaikutuksia 0,3 % korkeampi vuonna 2026.
- Yli puolet ohjelman kautta kanavoitavasta rahoituksesta kohdennetaan vihreään siirtymään. Rahoitettavat toimet vähentävät päästöjä jopa 3 Mt vuodessa.
- Komission arvion mukaan suunnitelmasta 27,5 % tukee digitaalista siirtymää.

Miten RRF-rahojen käyttöä rajoitetaan ja valvotaan?

- EU-lainsäädäntö määrittää kansallisten suunnitelmien toimeenpanon, seurannan ja valvonnan puitteet, mm.
  - maakohtaisiin suosituksiin vastaaminen
  - uudistusten ja investointien välinen tasapaino
  - tarkat kriteerit millaisiin hankkeisiin rahaa saa käyttää (vihreän siirtymän ja digin osuus, DNSH-periaate)
  - hankkeiden saama rahoitus perustuu niiden ennakoilta arvioituihin kustannuksiin
- Hankkeille asetetaan tavoitteita ja välitavoitteita
  - tavoitteiden pitää olla mitattavissa ja niille sovittu aikataulu
  - peruste maksatuksille
  - etenemisestä raportoidaan komissiolle kaksi kertaa vuodessa

Hallinto, seuranta ja valvonta

- Suunnitelmassa on esitettävä uskottavat ratkaisut hallinto-, valvonta- ja tarkastustoiminnan toteutuksesta
  - Sisältää myös tiedon keruu- ja säilytysvelvoitteita sekä valvontatehtäviä liittyen mm. eturistiriitojen välttämiseen, petosten ja lahjonnan torjuntaan sekä päällekkäisen rahoituksen estämiseen
- Kansallisesti keskustason tehtävät kootaan valtiovarainministeriöön ja Valtiokonttoriin:
  - yleinen koordinaatio
  - valvonta, seuranta ja ohjeistus
  - maksupyynnöt
- Tarkastus on itsenäinen toiminto, VVC
- Tukien myöntämisestä sekä niihin mahdollisesti liittyvistä korjaavista toimenpiteistä ja takaisinperinnöistä vastaavat eri ministeriöt ja virastot

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Lisätietoja:
Valtiovarainministeriön viestintä
viestinta.vm@gov.fi
Mediapalvelunumero (arkisin 9–16):
02955 30500

www.tutkibudjettia.fi
vm.fi/kestava-kasvu

Poimintoja TAE 2022 RRF määrärahoista

- Pilari 1 Vihreä siirtymä tukee talouden rakennemuutosta ja hiilineutraalia hyvinvointiyhteiskuntaa
  - Energiainfrastruktuuri-investointeihin, investointeihin uuteen energiateknologiaan, investointeihin vähähiiliseen vetyyn sekä hiilidioksidin talteenottoon ja hyödyntämiseen ja teollisuuden prosessien sähköistämiseen, joita varten energiatuen myöntövaltuuteen ehdotetaan yhteensä 453 milj. euron lisäystä.
  - Öljystä luopumisen avustukset pientaloille, kunnille, seurakunnille sekä yhdistyksille ja toimeenpano, yhteensä 35 milj. euroa määrärahaa.
  - Sähköautojen latausinfraverkoston laajentamista ja kaasutankkausverkko, yhteensä 23,3 milj. euroa.
- Pilari 2 Digitalisaation ja datatalouden avulla vahvistetaan tuottavuutta ja tuodaan palvelut kaikkien saataville
  - Viestintäverkkojen laadun ja saatavuuden parantaminen 15 milj. euroa.
  - Mikroelektroniikan arvoketjuun ehdotetaan 14,7 milj. euron valtuutta.

Poimintoja TAE 2022 RRF määrärahoista

- Pilari 3 Työllisyysasteen ja osaamistason nostaminen kestävän kasvun vauhdittamiseksi
  - Pohjoismaisen työvoimapalvelumallin toimeenpanoon 83 milj. euroa.
  - Jatkuvan oppimisen palvelujärjestelmän ja digitalisaatio-ohjelman kehittämiseen 33 milj. euroa.
  - Korkeakoulujen uusiin aloituspaikkoihin 15 milj. euroa.
  - Vihreää siirtymää tukevaan TKI-rahoituskokonaisuuteen yhteensä 93 milj. euron valtuuslisäyksiä Suomen Akatemialle sekä Business Finlandille.
- Pilari 4 Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen saatavuuden vahvistaminen ja kustannusvaikuttavuuden lisääminen
  - Sosiaali- ja terveydenhuollon hoito-, kuntoutus- ja palveluvelan purkuun sekä hoitoon pääsyn nopeuttamiseen 125 milj. euroa .